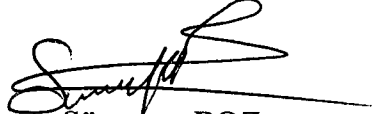

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **İçişleri Bakanı Sayın Mustafa ÇİFTÇİ** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sümeyye BOZ
Muş Milletvekili

Muş'un Malazgirt ilçesine bağlı Zêkreş köyü sakinlerinin, hayvancılık faaliyetlerini sürdürebilmek amacıyla Değda Yaylası'na gitmek isterken korucuların silahlı saldırısına uğradıkları yönündeki iddialar kamuoyuna yansımıştır. Olayda can kaybı yaşanmamış olması, yaşanan hak ihlalinin ve yurttaşların maruz bırakıldığı tehdidin ciddiyetini ortadan kaldırmamaktadır.

Bölgede 1990'lı yıllardan itibaren uygulanan yayla yasakları, köy boşaltmaları ve güvenlik politikaları yalnızca bir güvenlik tedbiri olarak kalmamış; kırsal yaşamı, hayvancılığı ve bölgenin ekonomik-sosyal dokusunu doğrudan etkileyen yapısal bir müdahale aracına dönüşmüştür. Aradan geçen on yıllara rağmen çok sayıda yayla hâlâ fiilen kullanıma kapalı tutulmakta, yurttaşlar kendi yaşam alanlarına ve geçim kaynaklarına erişmekte güçlük yaşamaktadır.

Koruculuk sistemi ise uzun yıllardır bölgede hak ihlalleri, cezasızlık ve siviller üzerindeki baskı iddialarıyla gündeme gelmektedir. Kamu adına silah taşıyan kişilerin, yurttaşların hareket özgürlüğünü ve ekonomik faaliyetlerini engelleyecek şekilde davranmaları hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmadığı gibi, bölgede toplumsal barışın tesis edilmesinin önünde de ciddi bir engel oluşturmaktadır.

Hayvancılığın temel geçim kaynağı olduğu Muş'ta yurttaşların yaylalarına çıkmalarının silahlı müdahalelerle engellenmesi, yalnızca bireysel bir güvenlik sorunu değil; mülkiyet hakkı, çalışma hakkı, seyahat özgürlüğü ve yaşam alanlarına erişim hakkının ihlali anlamına gelmektedir. Bu nedenle olayın tüm yönleriyle açığa çıkarılması, sorumlular hakkında gerekli işlemlerin yapılması ve yayla yasaklarının bölge halkı üzerindeki etkilerinin yeniden değerlendirilmesi kamu yararının gereğidir.

Bu bağlamda:

1. Muş'un Malazgirt ilçesine bağlı Zekreş köyü sakinlerinin Değda Yaylası'na gitmek isterken korucuların silahlı saldırısına uğradığı yönündeki iddialar hakkında Bakanlığınız tarafından herhangi bir idari veya adli inceleme başlatılmış mıdır? Başlatılmış ise sonucu ne olmuştur?

2. Olaya karıştığı iddia edilen korucuların kimlikleri tespit edilmiş midir? Haklarında herhangi bir adli veya idari işlem yapılmış mıdır?
3. Değda Yaylası hangi tarihten itibaren hangi gerekçelerle kullanıma kapatılmıştır? Söz konusu yasak halen devam etmekte midir?
4. Muş ilinde güvenlik gerekçesiyle erişime kapalı bulunan yayla sayısı kaçtır? Bu yaylaların ilçe bazında dağılımı nedir?
5. Muş ilinde son on yıl içerisinde korucular hakkında sivillere yönelik tehdit, şiddet, yaralama, silah kullanma veya görevi kötüye kullanma iddiaları nedeniyle kaç adli ve idari soruşturma açılmıştır? Bu soruşturmaların sonuçları ne olmuştur?
6. Bakanlığınıza son beş yıl içerisinde korucuların yurttaşların yaşam alanlarına, yaylalara veya ekonomik faaliyetlerine erişimini engellediği yönünde kaç şikâyet ulaşmıştır?
7. Koruculuk sisteminin yol açtığı hak ihlalleri ve cezasızlık iddialarına ilişkin Bakanlığınız tarafından yürütülen herhangi bir inceleme, denetim veya reform çalışması bulunmakta mıdır?
8. Değda Yaylası başta olmak üzere Muş'ta uzun yıllardır devam eden yayla yasaklarının kaldırılmasına yönelik Bakanlığınızın herhangi bir çalışması bulunmakta mıdır?